

Bruksela, 26 maja 2020 r.
(OR. en)

8274/20

AUDIO 20
EDUC 198
SOC 328
DIGIT 41
INFO 8
DISINFO 6

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	7684/20+COR 1
Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie umiejętności korzystania z mediów w stale zmieniającym się świecie

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie umiejętności korzystania z mediów w stale zmieniającym się świecie. Zostały one przyjęte przez Radę 25 maja 2020 r. w procedurze pisemnej, zgodnie z art. 12 ust. 1 akapit pierwszy regulaminu wewnętrznego Rady i z art. 1 decyzji Rady 2020/556.

Konkluzje zostaną przekazane do publikacji w Dzienniku Urzędowym UE, zgodnie z decyzją Komitetu Stałych Przedstawicieli z 14 maja 2020 r.

Konkluzje Rady w sprawie umiejętności korzystania z mediów w stale zmieniającym się świecie

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

BIORĄC POD UWAGĘ:

1. Tło polityczne przedstawione w załączniku;

UZNAJĄC, ŻE:

2. Postęp technologiczny i cyfrowy przyniósł duże zmiany w naszym życiu. Nowe media i platformy komunikacyjne zmieniły stosunki społeczne i relacje komunikacyjne, wpłynęły na sektor kultury i sektor kreatywny, zmieniły krajobraz medialny oraz sposób produkcji, dystrybucji i użytkowania treści. Postęp ten dał Europejczykom dużo nowych możliwości komunikowania się oraz wyszukiwania, tworzenia i rozpowszechniania różnego rodzaju treści;
3. Zmiany cyfrowe i technologiczne zachodzą w sposób nieprzewidywalny i ciągły, co sprawia, że zarówno obywatele, jak i społeczeństwo muszą nieustannie się do nich dostosowywać. Innowacje zmieniające świat na lepsze, w tym cyfryzacja oraz powstawanie platform medialnych i komunikacyjnych, niosą ze sobą konsekwencje, z którymi należy się zmierzyć;
4. Oprócz wielu korzyści i pozytywnych skutków nowy ekosystem medialny przynosi też coraz liczniejsze przypadki dezinformacji, manipulacji i mowy nienawiści;

5. W nowym ekosystemie medialnym obywatele, przytłoczeni nadmiarem informacji, mogą mieć problem ze zrozumieniem wiadomości oraz znalezieniem precyzyjnych informacji i wiarygodnych źródeł wiadomości oraz w ogóle dobrych jakościowo treści;
6. Ekspozycja obywateli na duże ilości dezinformacji, zwłaszcza w czasie poważnego kryzysu globalnego, takiego jak pandemia COVID-19, uzmysławia, że by ograniczyć ekspansję kampanii dezinformacyjnych w internecie, a zarazem respektować wolność wypowiedzi, ważne są: metodyczne podejście do rozwijania umiejętności korzystania z mediów, współpraca między platformami internetowymi, ekspertami i właściwymi organami, a także opracowanie niezależnej procedury weryfikacji faktów;
7. W dzisiejszym świecie niezbędne jest nabywanie dużej ilości nowej wiedzy i umiejętności indywidualnych i społecznych, które pozwalają obywatelom w każdym wieku docierać do informacji i różnego rodzaju mediów – zarówno profesjonalnych, jak i tworzonych przez użytkowników – na wszelkiego rodzaju kanałach oraz platformach dystrybucyjnych czy komunikacyjnych, selekcjonować je, rozumieć oraz w umiejętny i odpowiedzialny sposób z nich korzystać;
8. Wszystkie te umiejętności składają się na umiejętność korzystania z mediów, którą należy rozumieć przekrojowo, jako obejmującą wszelkie zdolności techniczne, kognitywne, społeczne, obywatelskie, etyczne i kreatywne pozwalające obywatelowi docierać do informacji i mediów, skutecznie z nich skorzystać oraz bezpiecznie i odpowiedzialnie tworzyć i rozpowszechniać treści medialne poprzez różne platformy. Umiejętność korzystania z mediów nie powinna być ograniczona do zdobywania wiedzy o narzędziach i technologiach, ale powinna także mieć na celu wyposażanie obywateli w umiejętność krytycznego myślenia niezbędną do dokonywania ocen, analizowania złożonych realiów oraz odróżniania opinii od faktów. Wszelkie te zdolności pozwalają obywatelowi uczestniczyć w życiu gospodarczym, społecznym i kulturalnym oraz odgrywać aktywną rolę w procesie demokratycznym¹;

¹ Na podstawie definicji zamieszczonych w opisie zadań grupy eksperckiej ds. umiejętności korzystania z mediów oraz w zmienionej dyrektywie o audiowizualnych usługach medialnych.

PRZYZNAJĄC, ŻE:

9. Podobnie jak inne wyzwania dzisiejszego świata pandemia COVID-19 unaoczniała, że potrzebne są wiarygodne źródła informacji oraz przejrzystość platform internetowych; nieodzowne stało się upodmiotowienie obywateli dzięki umiejętnościom potrzebnym do radzenia sobie z dezinformacją;
10. Biorąc pod uwagę olbrzymią ilość informacji dostępnych w internecie, do ich organizacji niezbędne są algorytmy; pozwalają one odpowiednio zaadresować treść, tak by była dla użytkowników przydatna i spersonalizowana;
11. Równocześnie brak przejrzystości oraz stosowanie algorytmów bez odpowiednich ocen ryzyka i skutków może powodować nasilenie problemu dezinformacji oraz sprzyjać pogoni za sensacją, treściom skrajnym i dziennikarstwu opartemu na klikalności;
12. Wpływ algorytmów na kanały dystrybucyjne i selekcję odbiorców może w istotny sposób oddziaływać na opinię publiczną, kształtować dyskurs społeczno-polityczny oraz potencjalnie prowadzić do polaryzacji społecznej;
13. Zwiększona ilość treści internetowych zawierających mowę nienawiści, nawoływanie do przemocy czy nienawiści, cyberprzemoc oraz inne bezprawne lub szkodliwe treści są wyzwaniem społecznym;
14. W opartej na danych globalnej gospodarki mediów cyfrowych dominująca pozycja rynkowa kilku światowych podmiotów oraz modele algorytmowe stosowane przez platformy internetowe mogą zagrażać pluralizmowi mediów i zróżnicowaniu treści;
15. Szybki rozwój ekosystemu medialnego i ciągle zmiany w nim zachodzące mają wpływ na zaufanie do mediów, m.in. potencjalnie wywierają presję na profesjonalne media i standardy dziennikarskie.

ODNOTOWUJĄC, ŻE:

16. Umiejętność korzystania z mediów oraz krytycyzm wobec nich i wchodzenie z nimi w odpowiedzialną interakcję są w dzisiejszym świecie, dotkniętym pandemią COVID-19, ważne jak nigdy dotąd: nie tylko po to, by chronić zdrowie publiczne, lecz także by zapewnić odporność demokratycznych społeczeństw i wzmocnić udział w życiu demokratycznym;
17. Należy zintensyfikować prace nad usamodzielnieniem obywateli w każdym wieku dzięki umiejętności korzystania z mediów i krytycznemu myśleniu, a przy tym uwzględnić różnorodność kulturową oraz znaczne różnice w umiejętności korzystania z mediów i ogólnie w kompetencjach cyfrowych pomiędzy państwami członkowskimi UE;
18. Ciągły rozwój nowych technologii medialnych i komunikacyjnych zwiększa zapotrzebowanie na nowe podejścia do umiejętności korzystania z mediów, zwłaszcza w ramach uczenia się pozaformalnego i nieformalnego;
19. Należy opracować nowe modele rozwijania umiejętności korzystania z mediów w ramach uczenia się przez całe życie i zapewnić ludziom w każdym wieku praktyczne możliwości nabywania umiejętności potrzebnych do zrozumienia wysoce złożonego krajobrazu komunikacji medialnej i do poruszania się w nim – poprzez programy przewidziane dla różnych grup docelowych: oparte na wieku lub na kontekście;
20. Należy poszerzyć zaangażowanie na rzecz umiejętności korzystania z mediów o interesariuszy będących w stanie dotrzeć do obywateli w każdym wieku, takich jak instytucje kultury (np. biblioteki, muzea i kina), które mają dostęp do stosownej infrastruktury, cieszą się dużym zaufaniem społecznym i które w związku z tym należy bardziej zachęcać, by przyczyniały się do zwiększania umiejętności korzystania z mediów poprzez swoje usługi i działania;
21. Media, zwłaszcza publiczne, oraz organizacje dziennikarskie mają wpływową pozycję społeczną, mogłyby więc odegrać bardziej znaczącą rolę, jeżeli chodzi o promowanie umiejętności korzystania z mediów, informowanie o niej i uwrażliwianie na jej wagę;

22. Stosowne krajowe agencje i organy, zwłaszcza krajowe organy regulacji mediów, równolegle do wspólnych działań, które prowadzą za pośrednictwem Europejskiej Grupy Regulatorów Audiowizualnych Usług Medialnych (ERGA) – zależnie od krajowych ram prawnych, w których działają – mogą mieć do odegrania ważną rolę, gdyż dysponują kompetencjami i pozycją pozwalającymi aktywnie promować, organizować i koordynować inicjatywy na rzecz umiejętności korzystania z mediów oraz gromadzić interesariuszy, a także w istotny sposób przyczyniać się do reagowania na dezinformację;
23. Wzmacnianie profesjonalnego dziennikarstwa, niezależnych mediów, dziennikarstwa śledczego oraz pluralizmu mediów, ułatwianie obywatelom dostępu do dobrych jakościowo, wiarygodnych i zróżnicowanych źródeł informacji oraz budowanie zaufania publicznego przyczyniają się do ochrony demokracji;
24. Ważne jest, by zachęcać europejski sektor medialny do stosowania nowo pojawiających się technologii, jeżeli chodzi o tworzenie treści, kanały dystrybucyjne, gromadzenie i analizę danych, po to by przyciągać większą liczbę odbiorców i pomagać im docierać do różnorodnej, dobrej jakościowo treści i sprzyjać pluralizmowi mediów;
25. Ważne jest, by wciąż zwracać uwagę na potrzebę wypracowania wyższych standardów odpowiedzialności i przejrzystości dla platform internetowych, jeśli chodzi o dalsze starania na rzecz ochrony użytkowników przed nielegalnymi i szkodliwymi treściami i przed dezinformacją, przy poszanowaniu wolności wypowiedzi;
26. Waga współpracy platform internetowych z organami publicznymi dotyczy różnego rodzaju informacji (np. informacji o algorytmach i zbiorach danych), które mogłyby pomóc w skutecznym monitorowaniu platform w celu zaradzenia problemom dezinformacji;

27. Międzysektorowe podejście do wzmacniania umiejętności obywateli w zakresie korzystania z mediów nie tylko przyniesie cyfrowy i technologiczny rozwój mediów oraz sektora kultury i sektora kreatywnego, lecz także wzmocni zarówno użytkowników, jak i twórców treści i zwiększy kreatywność i konkurencyjność sektora mediów;
28. Wzmocnienie umiejętności korzystania z mediów oraz zaradzenie dezinformacji wymagają metodycznego, strategicznego i kompleksowego podejścia wszystkich państw członkowskich oraz międzysektorowej współpracy różnych interesariuszy.

ZWRACA SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, BY W RAMACH SWOICH KOMPETENCJI I Z NALEŻYTYM POSZANOWANIEM ZASADY POMOCNICZOŚCI:

29. Metodycznie pracowały nad uwrażliwianiem opinii publicznej na wagę umiejętności korzystania z mediów i wspierały konsekwentne opracowywanie strategii na rzecz umiejętności korzystania z mediów i ich wdrażanie;
30. Wspierały tworzenie i rozwój sieci ds. umiejętności korzystania z mediów (krajowych, regionalnych, lokalnych, tematycznych), po to by gromadzić stosownych interesariuszy i umożliwiać im współpracę oraz tworzenie trwałych, długoterminowych projektów i inicjatyw na rzecz umiejętności korzystania z mediów;
31. Wypracowały podejście do umiejętności korzystania z mediów w każdym wieku oparte na uczeniu się przez całe życie i w tym kontekście zapewniły wsparcie projektom pilotażowym i badawczym, po to by tworzyć lub rozwijać i oceniać nowe metodologie, działania i treści dostosowane do konkretnych potrzeb grup docelowych;
32. Wspierały tworzenie i upowszechnianie materiałów do nauczania i ćwiczenia umiejętności korzystania z mediów oraz wypracowywanie metodycznego podejścia do podnoszenia kompetencji profesjonalistów z różnych dziedzin (np. bibliotekarzy, pracowników muzeów, osób pracujących z młodzieżą, nauczycieli, specjalistów ds. umiejętności korzystania z mediów, dziennikarzy), po to by mogli wzmocnić swoją ważną rolę w rozwijaniu umiejętności obywateli w zakresie korzystania z mediów;

33. Zachęcały instytucje kultury, organizacje społeczeństwa obywatelskiego oraz organizacje dziennikarskie, by uwzględniały programy uczenia się umiejętności korzystania z mediów przez całe życie, wspierały wszelkiego rodzaju organizacje medialne, zwłaszcza media publiczne, opracowywały i promowały inicjatywy na rzecz umiejętności korzystania z mediów oraz uczestniczyły w inicjatywach i projektach innych interesariuszy;
34. Kontynuowały badanie możliwości promowania i wspierania profesjonalnego dziennikarstwa jako trwałego elementu globalnego środowiska mediów cyfrowych;
35. Udoskonalili istniejące modele szkoleniowe, a w razie potrzeby opracowały nowe, po to by rozwijać umiejętności cyfrowe w europejskim sektorze kultury i sektorze kreatywnym i tym samym sprzyjać skutecznemu stosowaniu innowacyjnych technologii i nadążać za postępem technologicznym.

ZWRACA SIĘ DO KOMISJI, BY:

36. We współpracy z państwami członkowskimi udoskonalila i rozwinęła koncepcję Europejskiego Tygodnia Umiejętności Korzystania z Mediów i zachęcała do uczestnictwa w tym wydarzeniu;
37. W ramach przyszłego Europejskiego Obserwatorium Mediów Cyfrowych wypracowała mechanizmy ułatwiające współpracę oraz dobrowolną wymianę pomysłów i praktyk między różnorodnymi interesariuszami;
38. Zaproponowała potencjalne dalsze kroki w celu znalezienia długoterminowych metodycznych i skutecznych rozwiązań, po to by zaradzić dezinformacji, na podstawie wyników zarówno istniejących, jak i przyszłych kompleksowych badań i analiz środków już zastosowanych, w tym z należyтым uwzględnieniem prac przeprowadzonych w tej dziedzinie przez Europejską Grupę Regulatorów Audiowizualnych Usług Medialnych i niezbędnej współpracy między krajowymi organami regulacyjnymi;

39. W kontekście niedawno opublikowanego Planu działania UE dotyczącego praw człowieka i demokracji 2020–2024 oraz w związku z opracowywaniem nowego aktu prawnego o usługach cyfrowych, europejskiego planu działania na rzecz demokracji oraz planu działania dotyczącego mediów i sektora audiowizualnego zastanowiła się, czy nie potrzeba skuteczniejszych metod pozwalających zaradzić problemom dezinformacji, ale nie utrudniających przy tym ochrony praw podstawowych, w których to metodach jedną z kluczowych zasad byłaby przejrzystość i odpowiedzialność platform;
40. Zadbala, by uwzględnione zostały lokalna specyfika i potencjał różnych państw członkowskich oraz potrzeba szerokiej współpracy między stosownymi interesariuszami we wszystkich państwach członkowskich, tak by potencjalne środki mogły zostać zastosowane i były skuteczne, a także by można je było skutecznie i niezależnie weryfikować;
41. We współpracy z państwami członkowskimi opracowała metodyczne kryteria i procesy oceny finansowanych przez UE projektów i inicjatyw na rzecz umiejętności korzystania z mediów oraz stworzyła jednolitą, porównywalną metodologię raportowania przez państwa członkowskie rozwoju umiejętności korzystania z mediów, w ramach przyszłych wytycznych, które przewidziano w zmienionej dyrektywie o audiowizualnych usługach medialnych i które Komisja wyda po konsultacji z Komitetem Kontaktowym.

ZWRACA SIĘ DO KOMISJI I PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, BY W RAMACH SWOICH KOMPETENCJI I Z NALEŻYTYM POSZANOWANIEM ZASADY POMOCNICZOŚCI:

42. Kontynuowały i podejmowały dalsze starania na rzecz metodycznego, kompleksowego, międzysektorowego podejścia do rozwijania umiejętności korzystania z mediów i uwrażliwiania na wagę tych umiejętności; staraniom krajowym podejmowanym w tym celu, w tym inicjatywom wsparcia finansowego, powinny towarzyszyć starania na szczeblu UE;
43. Sprzyjały lepszemu wykorzystywaniu możliwości, jakie dają fundusze i programy UE, po to by wspierać edukację medialną oraz różnorodne projekty i inicjatywy na rzecz umiejętności korzystania z mediów (np. wsparcie dla mediów poprzez program „Kreatywna Europa”, zwłaszcza nowe działanie w zakresie wsparcia dla mediów) oraz rozwijać dodatkowe źródła finansowania, a także tworzyć synergię między stosownymi programami UE;
44. Dopilnowały, by środki na rzecz umiejętności korzystania z mediów skierowane do dzieci i młodzieży w ramach strategii na rzecz lepszego internetu dla dzieci nadążały za stale ewoluującym środowiskiem cyfrowym;
45. Finansowały i promowały metodyczne i regularne badania nad umiejętnością korzystania z mediów oraz oddziaływaniem mediów i platform cyfrowych (np. metodyczne badania nad środkami i inicjatywami na rzecz umiejętności korzystania z mediów; badania nad wpływem nowych mediów i platform komunikacyjnych na dobrostan obywateli; badania nad działaniem algorytmów i sztucznej inteligencji i ich wpływem na opinię publiczną, życie ludzi i korzystanie z mediów, a także na europejski sektor medialny i audiowizualny);
46. Wspierały sektor audiowizualny w rozwijaniu dobrych jakościowo europejskich treści i platform dystrybucyjnych, z uwzględnieniem wpływu gospodarczego pandemii COVID-19 na sektor audiowizualny w ogóle;
47. Zachęcały platformy i media do współpracy w opracowywaniu narzędzi i procesów, które promowałyby ekspozycję i wyszukiwalność dobrych jakościowo źródeł informacji, wraz z ekspozycją i wyszukiwalnością dobrych jakościowo europejskich treści audiowizualnych.

Stosowne dokumenty polityczne

Rada Europejska

- Konkluzje Rady Europejskiej z dnia 18 października 2018 r. (EUCO 13/18)
- Konkluzje Rady Europejskiej z dnia 13–14 grudnia 2018 r. (EUCO 17/18)
- Konkluzje Rady Europejskiej z dnia 21–22 marca 2019 r. (EUCO 1/19)
- Konkluzje Rady Europejskiej z dnia 20 czerwca 2019 r. (EUCO 9/19)
- *Nowy program strategiczny na lata 2019–2024* (przyjęty przez Radę Europejską w dniu 20 czerwca 2019 r.).

Rada

- *Konkluzje Rady w sprawie europejskiego podejścia do umiejętności korzystania z mediów w środowisku cyfrowym* (Dz.U. C 140 z 6.6.2008, s. 8)
- *Konkluzje Rady w sprawie umiejętności korzystania z mediów w środowisku cyfrowym* (Dz.U. C 301 z 11.12.2009, s. 12)
- *Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie wolności i pluralizmu mediów w otoczeniu cyfrowym* (Dz.U. C 32 z 4.2.2014, s. 6)
- *Konkluzje Rady na temat europejskiej polityki audiowizualnej w erze cyfrowej* (Dz.U. C 433 z 3.12.2014, s. 2)

- *Konkluzje Rady w sprawie oddziaływania sektora kultury i sektora kreatywnego, służącego stymulowaniu innowacji, stabilności gospodarczej i włączenia społecznego (Dz.U. C 172 z 27.5.2015, s. 13)*
- *Konkluzje Rady w sprawie rozwijania – poprzez kształcenie i szkolenie – umiejętności korzystania z mediów i umiejętności krytycznego myślenia (Dz.U. C 212 z 14.6.2016, s. 5)*
- *Konkluzje Rady w sprawie promowania dostępu do kultury za pomocą środków cyfrowych ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju odbiorców (Dz.U. C 425 z 12.12.2017, s. 4)*
- *Zalecenie Rady w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz.U. C 189 z 4.6.2018, s. 1)*
- *Konkluzje Rady w sprawie wzmacniania treści europejskich w gospodarce cyfrowej (Dz.U. C 457 z 19.12.2018, s. 2)*
- *Konkluzje Rady i państw członkowskich w sprawie zapewnienia wolnych i uczciwych wyborów europejskich (6573/1/19 REV 1, przyjęte przez Radę do Spraw Ogólnych w lutym 2019 r.)*
- *Konkluzje Rady w sprawie demokracji (12836/19, przyjęte przez Radę do Spraw Zagranicznych w październiku 2019 r.)*
- *Konkluzje Rady w sprawie dodatkowych wysiłków na rzecz zwiększenia odporności i zwalczania zagrożeń hybrydowych (14972/19, przyjęte przez Radę do Spraw Ogólnych w grudniu 2019 r.).*

Komisja

Komunikaty

- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: *Europejska strategia na rzecz lepszego internetu dla dzieci*, COM (2012) 196 final
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: *Strategia jednolitego rynku cyfrowego dla Europy*, COM (2015) 192 final
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: *Platformy internetowe i jednolity rynek cyfrowy. Szanse i wyzwania dla Europy*, COM (2016) 288 final
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: *Zwalczanie nielegalnych treści w internecie. W kierunku większej odpowiedzialności platform internetowych*, COM (2017) 555 final
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: *Zwalczanie dezinformacji w internecie: podejście europejskie*, COM (2018) 236 final

- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: *Sztuczna inteligencja dla Europy*, COM (2018) 237 final
- Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie wdrażania komunikatu „Zwalczanie dezinformacji w internecie: podejście europejskie”, COM (2018) 794 final.

Wspólne komunikaty Komisji Europejskiej / Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa

- Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: *Plan działania na rzecz zwalczania dezinformacji*, JOIN (2018) 36 final
- Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: *Sprawozdanie z realizacji planu działania przeciwko dezinformacji*, JOIN (2019) 12 final
- Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego i Rady: *Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024*, JOIN (2020) 5 final.

Inne analizy i sprawozdania

- *Mapping of media literacy practices and actions in EU-28* (Europejskie Obserwatorium Audiowizualne, 2016)
- *Towards European Media Sovereignty. An Industrial Media Strategy to Leverage Data, Algorithms and Artificial Intelligence* (Guillaume Klossa, 2019)
- *Report of the activities carried out to assist the European Commission in the intermediate monitoring of the Code of Practice on Disinformation* (Europejska Grupa Regulatorów Audiowizualnych Usług Medialnych, 2019)
- *Implementation of the revised AVMS Directive* (Europejska Grupa Regulatorów Audiowizualnych Usług Medialnych, 2019)
- *Falling behind: How social media companies are failing to combat inauthentic behaviour online* (Centrum Doskonałości Komunikacji Strategicznej NATO, 2019)
- *Study on media literacy and online empowerment issues raised by algorithm-driven media services* (SMART 2017/0081) (RAND Europe and Open Evidence, 2019).
- *ERGA Report on disinformation: Assessment of the implementation of the Code of Practice* (2020)
